

Besl. O. nr. 88

(2002-2003)

Odelstingsbeslutning nr. 88

Jf. Innst. O. nr. 88 (2002-2003) og Ot.prp. nr. 50 (2002-2003)

År 2003 den 28. mai holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner og i enkelte andre lover (eierkontroll i finansinstitusjoner)

I

I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker gjøres følgende endringer:

§ 4 første og annet ledd skal lyde:

En forretningsbank skal stiftes i henhold til reglene i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper § 2-1 eller lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper § 2-1. Tillatelse etter § 8 i loven her skal nektes hvis ikke mer enn tre firedeler av forretningsbankens aksjekapital tegnes ved kapitalforhøyelse uten fortrinnsrett for aksjeeiere eller andre.

Kongen kan tillate at en forretningsbank stiftes av tre eller flere banker uten tegningsinnbydelse, eller uten at tegningsinnbydelsen legges ut til offentlig tegning.

§ 4 tredje ledd oppheves.

§ 4 fjerde ledd blir nytt tredje ledd og skal lyde:

Første og annet ledd gjør ingen innskrenkning i en forretningsbanks adgang til å inngå i et finanskonsern etter finansieringsvirksomhetsloven § 2a-6.

§ 4 femte ledd blir fjerde ledd.

§ 7 oppheves.

§ 8 a nytt tredje ledd skal lyde:

Søknad om tillatelse etter § 8 første og annet ledd skal nektes med mindre Kongen er overbevist om at eiere av kvalifisert eierandel og innehav av slike eierandeler er i samsvar med finansieringsvirksom-

hetsloven § 2-3. Med kvalifisert eierandel menes en eierandel som representerer 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i institusjonen, eller som for øvrig gir adgang til å utøve en vesentlig innflytelse i ledelsen av institusjonen og dens virksomhet.

§ 11 fjerde ledd skal lyde:

Generalforsamlingen velger elleve femtendeler av representantskapets medlemmer. Både medlemmene og varamedlemmene skal velges blant bankens aksjeeiere eller, dersom banken er stiftet eller ervervet overensstemmende med § 4 annet ledd, blant de deltakende bankers aksjeeiere, tillits- eller tjenestemenn. Valget forberedes av en valgkomité som er valgt av generalforsamlingen.

§ 13 første ledd åttende punktum oppheves.

II

I lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første og annet ledd skal lyde:

Et forsikringsselskap kan ikke drive virksomhet uten tillatelse av Kongen, som kan sette vilkår for tillatelsen. Et forsikringsselskap skal ha forretningskontor og hovedkontor i Norge. *Tillatelse skal nektes med mindre Kongen er overbevist om at eiere av kvalifisert eierandel og innehav av slike eierandeler er i samsvar med finansieringsvirksomhetsloven § 2-3. Med kvalifisert eierandel menes en eierandel som representerer 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i institusjonen, eller som for øvrig gir adgang til å utøve en vesentlig innflytelse i ledelsen av*

institusjonen og dens virksomhet. Tillatelse skal nektes med mindre mer enn tre firedeler av forsikrings-selskapets aksjekapital tegnes ved kapitalforhøyelse uten fortrinnsrett for aksjeeiere eller andre.

Tillatelse skal for øvrig gis med mindre det er grunn til å anta:

- (1) at selskapet ikke vil oppfylle de krav som stilles i lov eller i medhold av lov,
- (2) at startkapitalen ikke står i rimelig forhold til den planlagte virksomhet, eller
- (3) at tillatelse på annen måte vil få uheldige virkninger for forsikringstakerne eller grupper av forsikringstakere.

§ 3-5 første ledd skal lyde:

Et forsikringsselskap kan inngå i et konsernforhold i samsvar med finansieringsvirksomhetsloven § 2a-6 bare dersom:

- a) morselskapet, selskapene i konsernenheten eller annet eierselskap ikke er kredittforsikringsselskap, og
- b) morselskapet, selskapene i konsernenheten og i tilfelle alle andre selskaper i det konsern forsikringsselskapet tilhører, enkeltvis og samlet oppfyller vilkårene i § 7-1 og § 7-2 i loven her. Kongen kan i forskrift gjøre unntak fra bestemmelsene i denne bokstav og gi forskrifter om at konsernet samlet må oppfylle også andre regler gitt i eller i medhold av loven her.
- c) konsernforholdet er etablert etter tillatelse etter finansieringsvirksomhetsloven § 2a-3.

§ 3-5 annet ledd oppheves.

§ 3-6 skal lyde:

§ 3-6 (sammenføring, deling mv.)

Sammenføring (fusjon) og deling (fisjon) av forsikringsselskaper og morselskaper til forsikringsselskaper, kan ikke gjennomføres uten Kongens tillatelse. Likt med deling regnes avhendelse av vesentlige deler av selskapets aktiva. Kongen avgjør i tvilstilfelle om en avhendelse omfatter vesentlige deler av selskapets aktiva.

Erverv av aksjer i et forsikringsselskap som allerede har tillatelse etter § 2-1 til å drive virksomhet, er avhengig av Kongens godkjenning når ervervet medfører at selskapet vil inngå i et konsern.

§ 5-1 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Styret skal ha et flertall av personer som ikke er ansatt i selskapet eller i selskaper i samme konsern.

§ 5-1 tredje ledd første punktum skal lyde:

Reglene i denne paragraf gjelder også for morselskap til forsikringsaksjeselskap eller forsikringsallmennaksjeselskap.

§ 5-4 sjette ledd skal lyde:

Reglene i første, annet, tredje og femte ledd gjelder også for morselskap til forsikringsaksjeselskap eller forsikringsallmennaksjeselskap.

§ 5-5 tredje ledd første punktum skal lyde:

Reglene i denne paragraf gjelder også for morselskap til forsikringsaksjeselskap eller forsikringsallmennaksjeselskap.

§ 5-8 første ledd oppheves. Annet ledd blir første ledd.

§ 13-8 første ledd skal lyde:

Bestemmelsene i § 3-5 og § 5-1 første ledd gjelder ikke for forsikringsselskaper som ifølge sine vedtekter bare kan overta direkte forsikring for en nærmere angitt krets av forsikringstakere, og eventuelt gjenforsikring i tillegg. Kongen kan for slike selskaper gjøre unntak også fra andre av lovens bestemmelser.

III

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (*finansieringsvirksomhetsloven*)

§ 2-2 skal lyde:

§ 2-2 Erverv av eierandeler i finansinstitusjoner

Erverv av kvalifisert eierandel i en finansinstitusjon kan bare skje i henhold til tillatelse gitt av Kongen etter reglene i paragrafen her. Som kvalifisert eierandel regnes her en eierandel som representerer 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i en finansinstitusjon, eller som for øvrig gir adgang til å utøve en vesentlig innflytelse i ledelsen av institusjonen og dens virksomhet.

Det samme gjelder erverv som medfører at en kvalifisert eierandel økes slik at den vil utgjøre eller overstige henholdsvis 20, 25, 33 eller 50 prosent av kapitalen eller stemmene i institusjonen, eller ved annet erverv som gir bestemmende innflytelse som nevnt i aksjeloven § 1-3 og allmennaksjeloven § 1-3. Enhver som vil avhende en kvalifisert eierandel eller redusere den så meget at eierandelen deretter er mindre enn en prosentvis grense som nevnt, skal gi melding om dette til Kredittilsynet.

Den samlede eierandel til en eier beregnes ut fra de eierandeler denne eier og i tillegg:

- a) eierandeler som denne etter avtale har rett til å erverve på eget initiativ,

- b) eierandeler som denne etter avtale har rett til å utøve stemmerett for, unntatt stemmerettsfullmakt som nevnt i aksjeloven § 5-2 og allmennaksjeloven § 5-2 når det ikke er gitt vederlag for fullmakten, og
- c) eierandeler som en person som omfattes av § 2-6 eier eller har rett til å erverve eller utøve stemmeretten for.

Ved beregning av eierandeler som nevnt i annet ledd inkluderes ikke avtale om erverv betinget av tillatelse etter finanslovgivningen, med mindre avtalen innebærer at:

- a) eierne gis rett til vederlag på mer enn 5 prosent av markedsverdien av aksjene på tilbudstidspunktet,
- b) eierne gis rett til lån fra tilbyderer, eller
- c) eiernes rett til å utøve stemmerettigheter knyttet til aksjene begrenses.

Søknaden skal angi størrelsen på den eierandel det tas sikte på å erverve. Kongen skal avgjøre om tillatelse skal gis innen tre måneder fra den dag fullstendig søknad er mottatt. Dersom søknaden ikke inneholder de opplysninger som er nødvendige for å avgjøre om tillatelse skal gis, regnes fristen fra det tidspunkt slike opplysninger ble mottatt. Dersom vedtak ikke er truffet når fristen utløper, anses tillatelse gitt.

Kongen kan gi forskrift til gjennomføring av bestemmelsene i denne paragrafen, herunder regler om hvilke opplysninger søknaden skal inneholde. Kongen kan gi forskrift om plikt for finansinstitusjoner til å gi melding om eiere som har kvalifiserte eierandeler i institusjonen, og plikt for juridiske personer som har kvalifiserte eierandeler i finansinstitusjon til å gi melding om hvem som inngår i styret og ledelsen.

§ 2-3 skal lyde:

§ 2-3 Egnethetsvurdering

Kongen kan gi tillatelse til erverv av eierandeler i en finansinstitusjon dersom erververen er egnet til å utøve slik innflytelse i finansinstitusjonen som den samlede eierandel beregnet i henhold til § 2-2 vil gi grunnlag for. Dersom det omsøkte ervervet vil gi erververen en eierandel som utgjør eller overstiger 25 prosent, skal tillatelse nektes hvis ikke Kongen er overbevist om at de hensyn som er nevnt i annet ledd tilsier at ervervet gjennomføres. I tillegg skal Kongen i slike tilfeller være overbevist om at ervervet ikke vil medføre uønskete virkninger for kapital- og kredittmarkedenes virkemåte. Det kan settes vilkår for tillatelsen.

Ved vurdering av om tillatelse skal gis, skal Kongen særlig legge vekt på om:

- a) erververen anses egnet som eier ut fra tidligere handlemåte i forretningsforhold, tilgjengelige økonomiske ressurser og hensynet til forsvarlig

virksomhet,

- b) erververen vil kunne bruke sin innflytelse i institusjonen til å oppnå fordeler for egen eller tilknyttet virksomhet, eller indirekte øve innflytelse på annen næringsvirksomhet,
- c) ervervet er i samsvar med målsetningen om et finansmarked basert på konkurranse mellom innbyrdes uavhengige institusjoner, eller vil kunne svekke institusjonens uavhengighet i forhold til andre næringslivsinteresser,
- d) eierforholdene i institusjonen etter ervervet vil vanskeliggjøre effektivt tilsyn med institusjonen.

Kongen kan i forskrift fastsette ytterligere retningslinjer for skjønnsutøvelsen.

Kongen kan tilbakekalle en tillatelse dersom det er grunn til å anta at innehaveren har utvist slik handlemåte at forutsetningene for tillatelse ikke lenger er til stede.

§ 2-4 oppheves.

§ 2-5 første ledd oppheves. Nåværende andre ledd blir første ledd.

§ 2-6 første ledd skal lyde:

Like med aksjeeierens egne aksjer regnes i forhold til reglene i § 2-2 de aksjer som eies eller overtas av:

- a) aksjeeierens ektefelle, mindreårige barn eller personer som aksjeeieren har felles husholdning med,
- b) selskap hvor aksjeeieren har slik innflytelse som nevnt i aksjeloven § 1-3,
- c) selskap innen samme konsern som aksjeeieren, og
- d) noen som det må antas aksjeeieren har forpliktende samarbeid med når det gjelder å gjøre bruk av rettighetene som aksjonær.

§ 2-23 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 2a-1 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om hvilke bestemmelser som skal gjelde for utenlandske foretak.

§ 2a-2 ny bokstav e skal lyde:

- e) Som eierforetak regnes i dette kapittel annet foretak enn foretak som nevnt i § 1-4 og bokstav d som er morselskap til en finansinstitusjon.

§ 2a-3 annet ledd første punktum skal lyde:

Uten Kongens tillatelse kan ingen inneha så stor eierinteresse i en finansinstitusjon at det vil bestå et konsernforhold mellom erververen og finansinstitusjonen.

§ 2a-5 skal lyde:

§ 2a-5 Morselskap i finanskonsern

Morselskap i finanskonsern kan være:

- a) finansinstitusjon som omfattes av § 1-4,
- b) selskap som omfattes av § 2a-2 bokstav d, *eller*
- c) eierforetak som omfattes av § 2a-2 bokstav e.

§ 2a-6 første og annet ledd skal lyde:

I tillegg til morselskap som nevnt i § 2a-5, kan når ikke annet følger av lov *eller forskrift*, finanskonsern omfatte:

- a) finansinstitusjoner,
- b) forvaltningsselskap for verdipapirfond,
- c) eiendoms- og investeringsselskaper,
- d) inkassoselskaper,
- e) selskap som formidler finansielle tjenester, og
- f) selskap med naturlig tilknytning til finansierings- eller forsikringsvirksomhet.

Organiseringen av et finanskonsern skal godkjennes av Kongen. I forbindelse med godkjenningen kan det stilles vilkår om at selskap som inngår i finanskonsern skal være direkte eiet av morselskap som nevnt i § 2a-2 annet ledd bokstav d eller organiseres i samme delkonsern. *Det kan stilles vilkår om størrelsen på morselskapets eierandel. En bank kan ikke eies av en annen bank. I blandet konsern skal enten:*

- a) morselskapet være holdingselskap som nevnt i § 2a-2 annet ledd bokstav d,
- b) forsikringsselskapet utøve bestemmende innflytelse i banken gjennom et 100 prosent eiet datterselskap som etter sine vedtekter ikke skal drive annen virksomhet enn å forvalte sine eierinteresser i foretak som ikke driver forsikringsvirksomhet, *eller*
- c) banken utøve bestemmende innflytelse i forsikringsselskapet gjennom et 100 prosent eiet datterselskap som etter sine vedtekter ikke skal drive annen virksomhet enn å forvalte sine eierinteresser i forsikringsselskaper.

§ 2a-6 nytt sjette ledd skal lyde:

Kongen kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra første og annet ledd.

§ 2a-7 annet ledd første punktum skal lyde:

Andre endringer i organiseringen enn nevnt i første ledd skal godkjennes av Kongen, *med mindre annet følger av forskrift.*

§ 3-3 nytt sjette ledd skal lyde:

Søknad om tillatelse etter første ledd skal nektes hvis ikke Kongen er overbevist om at eiere av kvalifisert eierandel og innehav av slike eierandeler er i samsvar med § 2-3. Med kvalifisert eierandel menes en eierandel som representerer 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i institusjonen, eller som for øvrig gir adgang til å utøve en vesentlig innflytelse i ledelsen av institusjonen og dens virksomhet.

Nåværende sjette ledd blir nytt syvende ledd.

§ 3-4 første ledd annet punktum skal lyde:

Denne lovs § 3-3 annet, tredje, *sjette og syvende* ledd gjelder tilsvarende for utenlandske finansieringsforetak.

§ 3-4 annet ledd første punktum skal lyde:

For filial av finansinstitusjon med tillatelse etter første ledd gjelder denne lovs bestemmelser med unntak av kapittel 2a og §§ 2-2, 2-3, 2-6, 2-18 til og med 2-24, 3-5, 3-6, 3-8 til og med 3-11 og 3-17.

§ 3-6 tredje ledd skal lyde:

Erverv av aksjer i finansieringsforetak som har tillatelse etter § 3-3 er avhengig av godkjenning fra Kongen når ervervet medfører at foretaket *vil inngå i et konsern.*

§ 3-6 fjerde ledd oppheves.

§ 5-2 annet og nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet kan ilegge den som ikke etterkommer pålegg etter første ledd tvangsmulkt til staten. Tvangsmulkten kan ilegges i form av engangsmulkt eller løpende mulkt. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan gi nærmere regler om fastsettelse av tvangsmulkt, herunder mulktens *størrelse.*

Eierandel ervervet i strid med reglene om eierkontroll skal umiddelbart tvangsselges. Tvangsfullbyrdelsesloven § 10-6, jf. § 8-16 kommer ikke til anvendelse. Stemmerett knyttet til slike eierandeler kan ikke anvendes.

IV

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid. Kongen kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.

Berit Brørby
president

Finn Martin Vallersnes
sekretær